

62016CJ0679

TIESAS SPRIEDUMS (piekt? pal?ta)

2018. gada 25. j?lij? ( \*1 )

L?gums sniegt prejudici?lu nol?mumu – Savien?bas pilson?ba – LESD 20. un 21. pants – Br?va p?rvietošan?s un uztur?šan?s dal?bvalst?s – Soci?lais nodrošin?jums – Regula (EK) Nr. 883/2004 – Soci?l? apr?pe – Slim?bas pabalsti – Pakalpojumi person?m ar invalidit?ti – Dal?bvalsts pašvald?bas pien?kums sniegt vienam no t?s rezidentiem valsts ties?bu aktos paredz?tu person?gu pal?dz?bu š? rezidenta augst?k?s izgl?t?bas studiju laik? cit? dal?bvalst?

Lieta C?679/16

par l?gumu sniegt prejudici?lu nol?mumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko Korkein hallinto?oikeus (Augst?k? administrat?v? tiesa, Somija) iesniedza ar l?mumu, kurš pie?emts 2016. gada 23. decembr? un kurš Ties? re?istr?ts 2016. gada 30. decembr?, tiesved?b?, ko uzs?cis

A,

piedaloties

Espoon kaupungin sosiaali- ja terveyslautakunnan yksilöasioiden jaosto.

TIESA (piekt? pal?ta)

š?d? sast?v?: pal?tas priekšs?d?t?js Ž. L. da Krušs Vilasa [J. L. da Cruz Vilaça], tiesneši E. Levits, E. Borgs Bartets [A. Borg Barthet], M. Bergere [M. Berger] (referente) un F. Biltšens [F. Biltgen],

?ener?ladvok?ts: P. Mengoci [P. Mengozzi],

sekret?rs: A. Kalots Eskobars [A. Calot Escobar],

?emot v?r? rakstveida procesu,

?emot v?r? apsv?rumus, ko sniedza:

–

Somijas vald?bas v?rd? – H. Leppo, p?rst?ve,

–

?ehijas vald?bas v?rd? – M. Smolek, J. Vlá?il un J. Pavliš, p?rst?vji,

–

Zviedrijas vald?bas v?rd? – A. Falk, C. Meyer?Seitz, H. Shev un L. Zettergren, k? ar? L. Swedenborg, p?rst?vji,

–

Eiropas Komisijas v?rd? – D. Martin un I. Koskinen, p?rst?vji,

noklaus?jusies ?ener?ladvok?ta secin?jumus 2018. gada 31. janv?ra tiesas s?d?,  
pasludina šo spriedumu.

## Spriedums

1

L?gums sniegt prejudici?lu nol?mumu ir par to, k? interpret?t LESD 20. un 21. pantu, k? ar? Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 883/2004 (2004. gada 29. apr?lis) par soci?l?s nodrošin?šanas sist?mu koordin?šanu (OV 2004, L 166, 1. lpp., un labojums – OV 2004, L 200, 1. lpp.), kur? groz?jumi izdar?ti ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 988/2009 (2009. gada 16. septembris) (OV 2009, L 284, 43. lpp.), (turpm?k tekst? – “Regula Nr. 883/2004”) 3. panta 1. punktu.

2

Šis l?gums ir iesniegts tiesved?b?, ko uzs?cis A saist?b? ar Espoon kaupungin sosiaali- ja terveyslautakunnan yksilöasioiden jaosto (Espo pils?tas Soci?l?s un vesel?bas p?rvaldes Individu?lo jaut?jumu noda?a, Somija, turpm?k tekst? – “Espo pašvald?ba”) pieš?irto person?go pal?dz?bu Tallin?, Igaunij?, kur A stud? tieslietas tr?s gadu ilg? pilna laika studiju programm?.

Atbilstoš? ties?bu normas

Starptautisk? ties?bas

3

Apvienoto N?ciju Organiz?cijas Konvencija par personu ar invalidit?ti ties?b?m, kas nosl?gta ?ujork? 2006. gada 13. decembr? (Recueil des traités des Nations unies, 2515. s?jums, 3. lpp.; turpm?k tekst? – “Konvencija par personu ar invalidit?ti ties?b?m”), st?j?s sp?k? 2008. gada 3. maij?. Š? konvencija Eiropas Kopienas v?rd? tika apstiprin?ta ar Padomes 2009. gada 26. novembra L?mumu 2010/48/EK (OV 2010, L 23, 35. lpp.).

4

Konvencijas par personu ar invalidit?ti ties?b?m 19. pant? “Patst?v?gs dz?vesveids un iek?aušana sabiedr?b?” ir noteikts:

“Š?s konvencijas dal?bvalstis [...] veic efekt?vus un atbilstošus pas?kumus, lai atvieglotu person?m ar invalidit?ti šo ties?bu izmantošanu un piln?gu iek?aušanos un l?dzdal?bu sabiedr?bas dz?v?, tostarp nodrošinot, ka:

[..]

b)

person?m ar invalidit?ti ir pieejami daž?di m?j?s un dz?vesviet? sniegtie pakalpojumi un citi soci?l? atbalsta pas?kumi, tostarp person?g? pal?dz?ba, kas nepieciešama, lai dz?votu un iek?autos sabiedr?b? un lai nepie?autu izol?šanu vai noš?iršanu no sabiedr?bas;

[..].”

5

Tiesa ir apstiprin?jusi, ka konvencijas normas ir Savien?bas ties?bu sist?mas sast?vda?a un ka Savien?bas ties?bu normas ir j?interpret?, cik vien iesp?jams, atbilstoši min?tajai konvencijai (spriedums, 2013. gada 11. apr?lis, HK Danmark, C?335/11 un C?337/11, EU:C:2013:222, 30. un 32. punkts).

6

Somija Konvenciju par personu ar invalidit?ti ties?b?m un t?s Fakultat?vo protokolu ratific?ja 2016. gada 11. maij?. Š? konvencija un t?s Fakultat?vais protokols šaj? dal?bvalst? st?j?s sp?k? 2016. gada 10. j?nij?.

Savien?bas ties?bas

7

Regulas Nr. 883/2004 15. apsv?rum? ir noteikts:

“Uz person?m, kas p?rvietojas Kopien?, j?attiecinā tikai vienas dal?bvalsts soci?l?i? nodrošin?šanas sh?ma, lai nov?rstu valstu piem?rojamo ties?bu aktu noteikumu p?rkl?šanos un sarež??jumus, kas var rasties t?s rezult?t?.”

8

Š?s regulas 1. panta j)–l) punkt? ir sniegtas š?das defin?cijas:

“j)

“dz?vesvieta” ir vieta, kur? persona past?v?gi dz?vo;

k)

“uztur?šan?s” ir atrašan?s pagaidu dz?vesviet?;

l)

“ties?bu akti” attiec?b? uz katru dal?bvalsti ir normat?vie akti, citas ties?bu normas un visi p?r?jie izpildes pas?kumi, kas saist?ti ar 3. panta 1. punkt? min?taj?m soci?l?i? nodrošin?juma jom?m;

[..].”

9

Min?t?s regulas 3. pant? “Jomas, uz kur?m attiecas š? regula” ir paredz?ts:

“1. Š? regula attiecas uz visiem ties?bu aktiem, kuri skar š?das soci?l?i? nodrošin?juma jomas:

a)

slim?bas pabalsti;

[..]

2. Ja XI pielikum? nav noteikts cit?di, š? regula attiecas uz visp?r?g?m un ?paš?m soci?l?i? nodrošin?šanas sh?m?m neatkar?gi no t?, vai t?s ir balst?tas uz iemaks?m vai ne, un sh?m?m, kas saist?tas ar darba dev?ja vai ku?a ?pašnieka pien?kumiem.

3. Š? regula attiecas ar? uz ?pašiem naudas pabalstiem, kas nav balst?ti uz iemaks?m un uz kuriem attiecas 70. pants.

[..]

5. Šo regulu nepiem?ro:

a)

soci?lai un medic?niskai pal?dz?bai;

[..]."

10

Regulas Nr. 883/2004 9. pant? "Dal?bvalstu deklar?cijas par š?s regulas darb?bas jomu" ir paredz?ts, ka dal?bvalstis katru gadu Eiropas Komisijai rakstveid? pazi?o par š?s regulas 3. pant? min?tajiem ties?bu aktiem un sh?m?m.

11

Regulas Nr. 883/2004 II sada?as "Piem?rojamo ties?bu aktu noteikšana" 11. panta 1. un 3. punkt? ir paredz?ts:

"1. Personas, uz kur?m attiecas š? regula, ir pak?autas tikai vienas dal?bvalsts ties?bu aktiem. Šos ties?bu aktus nosaka saska?? ar šo sada?u.

[..]

3. Iev?rojot 12.–16. pantu:

a)

persona, kas veic darb?bu nodarbin?tas vai pašnodarbin?tas personas status? k?d? dal?bvalst?, ir pak?auta min?t?s dal?bvalsts ties?bu aktiem;

[..]

e)

katra persona, uz ko neattiecas a)–d) apakšpunkts, ir pak?auta dz?vesvietas dal?bvalsts ties?bu aktiem, neierobežojot citus š?s regulas noteikumus, kas vi?ai garant? pabalstus, ko nosaka vienas vai vair?ku citu dal?bvalstu ties?bu akti."

Somijas ties?bas

Likums par soci?lo pal?dz?bu

12

Sosiaalihuoltolaki (Likums par soci?lo pal?dz?bu) (17.9.1982/710) 13. panta 1. punkt? ir noteikts:

“Saist?b? ar soci?l?s pal?dz?bas uzdevumiem pašvald?bai, iev?rojot saturu un apjomu, k?ds ir noteikts ties?bu aktos, ir j?r?p?jas:

1)

par soci?lo pakalpojumu organiz?šanu iedz?vot?jiem;

[..].”

13

Likuma par soci?lo pal?dz?bu 14. panta pirmaj? da?? ir paredz?ts:

“Pašvald?bas iedz?vot?js š? likuma izpratn? ir jebkura persona, kuras domicils atrodas pašvald?b? väestökirjalaki (Likums par civilst?vok?a aktu re?istru) (141/69) izpratn?.

[..]”

Likums par pakalpojumiem un atbalsta pas?kumiem person?m ar invalidit?ti

14

Laki vammaisuuden perusteella järjestettävästä palveluista ja tukitoimista (Likums par pakalpojumiem un atbalsta pas?kumiem person?m ar invalidit?ti) (3.4.1987/380), redakcij?, kas piem?rojama pamatlietas faktiem (turpm?k tekst? – “Likums par pakalpojumiem person?m ar invalidit?ti”), 1. pant? ir paredz?ts:

“Š? likuma m?r?is ir rad?t apst?k?us, lai personas ar invalidit?ti var?tu dz?vot kop? ar citiem k? l?dzv?rt?gi sabiedr?bas locek?i un b?t akt?vi, k? ar? nepie?aut un nov?rst ne?rt?bas un š??rš?us, ko rada invalidit?te.”

15

Š? likuma 3. pant? “Atbild?ba par pakalpojumu un atbalsta pas?kumu organiz?šanu” ir paredz?ts:

“Pašvald?bai ir j?nodrošina, lai pakalpojumi un atbalsta pas?kumi person?m ar invalidit?ti tiek organiz?ti t?, ka tie p?c savas b?t?bas un noz?mes apmierina pašvald?b? esoš?s vajadz?bas.

Sniedzot pakalpojumus un atbalsta pas?kumus saska?? ar šo likumu, ir j??em v?r? klienta individu?l? vajadz?ba p?c pal?dz?bas.”

16

Min?t? likuma 8. panta “Pakalpojumi person?m ar invalidit?ti” 2. punkt? ir paredz?ts:

“Pašvald?bai ir j?nodrošina person?m ar smagu invalidit?ti atbilst?gi transporta pakalpojumi kop? ar pavado?u pakalpojumiem, pal?dz?ba ikdienas darb?bu veikšanai, [person?g?] pal?dz?ba un apr?pe dz?vesviet?, ja personai invalidit?tes vai slim?bas d?? ir oblig?ti nepieciešami pakalpojumi, lai veiktu ikdienas darb?bas. Tom?r pašvald?bai nav pien?kuma nodrošin?t apr?pi dz?vesviet? vai [person?gu] pal?dz?bu, ja apr?pi, kas vajadz?ga personai ar smagu invalidit?ti, nevar nodrošin?t

viet?j?s vesel?bas apr?pes ietvaros.”

17

Š? paša likuma 8.c pant? “Person?ga pal?dz?ba” ir paredz?ts:

“Person?ga pal?dz?ba” š? likuma izpratn? ir pal?dz?ba, kas person?m ar smagu invalidit?ti noteikti ir vajadz?ga m?j?s un ?rpus m?jas:

1)

ikdienas darb?bu veikšanai;

2)

darba un studiju gait?s;

3)

br?v? laika pas?kumos;

4)

piedaloties sabiedriskaj? dz?v? vai

5)

uzturot soci?los kontaktus.

Person?g?s pal?dz?bas m?r?is ir pal?dz?t personai ar smagu invalidit?ti ?stenot pašas l?mumus, veicot pirmaj? da?? min?t?s darb?bas. Person?g?s pal?dz?bas organiz?šana noz?m?, ka personai ar smagu invalidit?ti ir resursi, lai noteiku pal?dz?bas saturu un ?stenošanas k?rt?bu.

Person?g?s pal?dz?bas sniegšanas nol?k? par personu ar smagu invalidit?ti uzsakata personu, kurai ilgstošas vai progres?jošas invalidit?tes vai slim?bas d?? noteikti un atk?rtoti ir nepieciešama citas personas pal?dz?ba pirmaj? da?? min?to darb?bu veikšanai, ja vien š? nepieciešam?ba nav galvenok?rt saist?ta ar vecuma izrais?t?m slim?b?m un nesp?ju.

Person?go pal?dz?bu ikdienas darb?bu veikšan?, k? ar? darba un studiju gait?s sniedz t?d? apm?r?, k?ds personai ar smagu invalidit?ti ir noteikti nepieciešams.

Attiec?b? uz iepriekš pirm?s da?as 3)–5) punkt? min?taj?m darb?b?m person?ga pal?dz?ba ir j?sniedz vismaz 30 stundas m?nes?, ja maz?ks stundu skaits nevar nodrošin?t personai ar smagu invalidit?ti nepieciešamo pal?dz?bu.”

18

Likuma par pakalpojumiem person?m ar invalidit?ti 8.d pant? “Person?g?s pal?dz?bas sniegšanas noteikumi” ir paredz?ts:

“Pie?emot l?mumu par person?g?s pal?dz?bas sniegšanas noteikumiem un person?g?s pal?dz?bas organiz?šanu, pašvald?ba ?em v?r? personas ar smagu invalidit?ti viedokli un v?lmes, k? ar? pakalpojumu pl?n? defin?to individu?lo vajadz?bu p?c pal?dz?bas un dz?ves apst?k?us kopum?.

Pašvald?ba var sniegt person?go pal?dz?bu, paredzot:

1)

izdevumu kompens?ciju personai ar smagu invalidit?ti, kas radušies, nodarbinot pal?gu person?g?s pal?dz?bas sniegšanai, ieskaitot ties?bu norm?s noteikt?s iemaksas un pabalstus, kas j?maks? darba dev?jam, k? ar? citus atbilst?gus nepieciešamos izdevumus, kas radušies pal?gdarbinieka darb?bas rezult?t?;

2)

pieš?irt personai ar smagu invalidit?ti atbilstošas v?rt?bas pakalpojumu kuponus saska?? ar laki sosiaali- ja terveydenhuollon palvelusetelistä [(Likums par soci?l?s un vesel?bas apr?pes pakalpojumu kuponu) (569/2009)] pal?gdarbinieka pakalpojumu ieg?dei vai

3)

nodrošin?t personai ar smagu invalidit?ti sabiedrisko vai priv?to pakalpojumu sniedz?ju pal?gdarbinieka pakalpojumus, sniegt pakalpojumus pašai vai, pamatojoties uz vienošanos, kop? ar citu pašvald?bu vai cit?m pašvald?b?m.

Situ?cij?, kas min?ta iepriekš otr?s da?as 1) punkt?, personai ar smagu invalidit?ti vajadz?bas gad?jum? ir j?sniedz nor?des un pal?dz?ba jaut?jumos, kas saist?ti ar pal?gdarbinieku pie?emšanu darb?.

Iepriekš otr?s da?as 1) punkt? paredz?tais pal?gperson?ls nevar b?t k?ds no personas ar smagu invalidit?ti vec?kiem vai tuviniekiem, ja vien nav ?paši svar?ga iemesla uzskat?t, ka tas ir personas ar invalidit?ti interes?s.”

Likums par maks?jumiem soci?l?s un vesel?bas apr?pes pabalstu jom?

19

Laki sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista (Likums par maks?jumiem soci?l?s un vesel?bas apr?pes pabalstu jom?) (3.8.1992/734) 4. panta “Bezmaksas soci?lie pakalpojumi” 5. punkt? ir paredz?ts:

“Bezmaksas soci?lie pakalpojumi ietver:

[..]

5)

[Likuma par pakalpojumiem person?m ar invalidit?ti] 8. panta pirmaj? da?? min?tos pakalpojumus, 8. panta otraj? da?? min?t?s ikdienas darb?bas, iz?emot transportu un ?din?šanu, person?gu pal?dz?bu, k? ar? speci?lus pakalpojumus saist?b? ar apr?pi dz?vesviet? un 11. pant? min?t?s p?rbaudes; tom?r ?pašos izdevumus saist?b? ar apr?pi dz?vesviet? un izdevumus saist?b? ar person?go pal?dz?bu var pras?t atl?dzin?t, ja attiec?gajai personai šie izdevumi tiek atmaks?ti saska?? ar citu likumu, nevis [Likumu par pakalpojumiem person?m ar invalidit?ti].”

Pamatlieta un prejudici?lie jaut?jumi

20

Pras?t?js pamatliet? ir dzimis 1992. gad? un dz?vo Espo pašvald?b? Somij?. Saska?? ar iesniedz?jtiesas konstat?jumiem vi?am ir nepieciešama iev?rojama pal?dz?ba, tostarp ikdienas darb?bu veikšanai. T?d?? Espo pašvald?ba ir nodrošin?jusi person?gu pal?dz?bu, lai vi?š var?tu Somij? apmekl?t vidusskolu.

21

2013. gada august? A l?dfa Espo pašvald?bai saska?? ar Likumu par pakalpojumiem person?m ar invalidit?ti person?gu pal?dz?bu apm?ram piecas stundas ned??? m?jsaimniec?bas darbu veikšanai, it ?paši saist?b? ar iepirkšanos, m?jok?a t?r?šanu un ve?as mazg?šanu. Š? l?guma iesniegšanas dien? A p?rc?l?s uz Tallinu, Igauniju, lai tur tr?s gadus stud?tu tieslietas pilna laika studij?s, un š?s p?rcelšan?s rezult?t? vi?š tr?s vai ?etras dienas ned??? paredz?ja pavad?t Igaunijas galvaspils?t?, zinot, ka katru ned??as nogali vi?š pl?no atgriezties Espo. T?d?? v?lamie pakalpojumi b?tu j?nodrošina ?pus Somijas.

22

Ar 2013. gada 12. novembra l?mumu, kas p?c s?dz?bas iesniegšanas tika apstiprin?ts ar 2014. gada 4. febru?ra l?mumu, A person?g?s pal?dz?bas l?gums tika noraid?ts, pamatojoties uz to, ka vi?a uztur?šanos ?pus Somijas nevarot uzskat?t par gad?juma rakstura uztur?šanos, pat ja vi?a dz?vesvietas pašvald?ba nemain?s. Espo pašvald?ba uzskata, ka tai neesot j?sniedz pakalpojumi un atbalsta pas?kumi ?pus Somijas, jo š?da veida uztur?šan?s l?dzin?s “past?v?g?s dz?vesvietas” j?dzienam. Turkl?t tika konstat?ts, ka person?go pal?dz?bu ?pus Somijas var sniegt atp?tas vai dar?juma braucienos, un nek?di izdevumi netiekot atl?dzin?ti, ja sakar? ar uztur?šanos ?pus Somijas main?s personas dz?vesvietas pašvald?ba vai ar? persona ilgstoši vai past?v?gi dz?vo ?pus Somijas.

23

Ar 2014. gada 27. j?nija spriedumu Helsingin hallinto–oikeus (Helsinki Administrat?v? tiesa, Somija) b?t?b? apstiprin?ja šo argument?ciju un noraid?ja pras?bu, ko bija c?lis A par l?mumu noraid?t person?g?s pal?dz?bas l?gumu.

24

Korkein hallinto–oikeus (Augst?k? administrat?v? tiesa, Somija), kurai tika iesniegta apel?cijas s?dz?ba par šo spriedumu, uzskata, ka, lai izš?irtu str?du pamatliet?, ir vajadz?gs Tiesas prejudici?ls nol?mums.

25

Šaj? zi?? iesniedz?jtiesa uzskata, ka saska?? ar Likumu par pakalpojumiem person?m ar invalidit?ti person?g? pal?dz?ba ir pakalpojums, kura sniegšana ir pašvald?bas ?pašais pien?kums, un ka personai, kura atbilst nosac?jumiem t? sa?emšanai, ir subjekt?vas ties?bas uz š?du pal?dz?bu, kas ir j?pieš?ir ikvienai personai ar smagu invalidit?ti š? likuma izpratn?, ja š?da pal?dz?ba ir noteikti nepieciešama, ?emot v?r? attiec?g?s personas individu?l?s vajadz?bas.

26

Tom?r iesniedz?jtiesa nor?da, ka, t? k? nav str?da par to, ka valsts ties?bu aktu izpratn? A dz?vesvietas pašvald?ba joproj?m ir Espo, kaut ar? vi?š stud? Igaunijas galvaspils?t?, pien?kumu sniegt l?gto pal?dz?bu saist?b? ar uztur?šanos ?rpus Somijas nevar izsecin?t ne no Likuma par pakalpojumiem person?m ar invalidit?ti redakcijas, ne no t? sagatavošanas darbiem.

27

Korkein hallinto–oikeus (Augst?k? administrat?v? tiesa) uzskata, ka š?d? kontekst? Savien?bas ties?bu interpret?cija ir nepieciešama, lai atrisin?tu taj? izskat?mo str?du. T? vispirms v?las noskaidrot, vai, ?emot v?r? t?s rakstur?g?s iez?mes, person?g? pal?dz?ba, kas ir ieviesta ar Likumu par pakalpojumiem person?m ar invalidit?ti, ir j?kvalific? k? “slim?bas pabalsts”, un t?d? gad?jum? t? ietilpst Regulas Nr. 883/2004 materi?l?s piem?rošanas jom?, vai ar? runa ir pabalstu saist?b? ar soci?lu pal?dz?bu, un t?d? gad?jum? t? neietilpst š?s regulas piem?rošanas jom?. ?emot v?r? to, ka Korkein hallinto?oikeus (Augst?k? administrat?v? tiesa) vair?k sliecas piekrust šai otrajai hipot?zei, š? tiesa turpin?jum? vaic?, vai LESD noteikumi par Savien?bas pilson?bu ne?auj atteikties sniegt pamatliet? l?gto person?go pal?dz?bu.

28

Š?dos apst?k?os Korkein hallinto–oikeus (Augst?k? administrat?v? tiesa) nol?ma aptur?t tiesved?bu un uzzdot Tiesai š?dus prejudici?lus jaut?jumus:

“1)

Vai t?ds pabalsts k? person?g? pal?dz?ba, kas paredz?ts Likum? par pakalpojumiem person?m ar invalidit?ti, ir slim?bas pabalsts Regulas Nr. 883/2004 3. panta 1. punkta izpratn??

2)

Ja atbilde uz pirmo [...] jaut?jumu ir noliedzoša:

Vai LESD 20. un 21. pant? paredz?t?s Savien?bas pilso?u ties?bas br?vi p?rvietoties un uztur?ties dal?bvalst?s ir ierobežotas, ja t?da pabalsta k? person?g? pal?dz?ba pieš?iršana ?rvalst?s Likuma par pakalpojumiem person?m ar invalidit?ti izpratn? nav ?paši reglament?ta un pabalsta pieš?iršanas nosac?jumi tiek interpret?ti t?d?j?di, ka person?go pal?dz?bu nepieš?ir cit? dal?bvalst?, kur? ties?bu subjekts tr?s gadus stud?, lai ieg?tu augst?ko izgl?t?bu?

—

Vai, v?rt?jot lietu, ir noz?me faktam, ka t?ds pabalsts k? person?g? pal?dz?ba personai Somij? var tikt pieš?irts cit? pašvald?b?, nevis attiec?g?s personas dz?vesvietas pašvald?b?, ja persona, piem?ram, stud? cit? Somijas pašvald?b??

—

Vai, v?rt?jot lietu, saist?b? ar Savien?bas ties?b?m ir noz?me ties?b?m, kuras izriet no [...] Konvencijas par personu ar invalidit?ti ties?b?m 19. panta?

3)

Gad?jum?, ja Tiesa, atbildot uz otro [...] jaut?jumu, konstat?, ka valsts ties?bu akti to interpret?cij?, kas ir sniepta pamatliet?, ir uzskat?mi par ties?bu uz br?vu p?rvietošanos ierobežojumu, vai š?du ierobežojumu tom?r var pamatot ar prim?riem visp?r?jo interešu apsv?rumiem, kas izriet no

Likum? par pakalpojumiem person?m ar invalidit?ti paredz?t? pašvald?bas pien?kuma uzraudz?t person?g?s pal?dz?bas nodrošin?šanu, pašvald?bas iesp?jas izv?l?ties atbilst?gus noteikumus person?g?s pal?dz?bas nodrošin?šanai un person?g?s pal?dz?bas sist?mas saska?ot?bas un efektivit?tes saglab?šanas?”

Par prejudici?laijem jaut?jumiem

Par pirmo jaut?jumu

29

Ar pirmo jaut?jumu iesniedz?jtiesa b?t?b? vaic?, vai Regulas Nr. 883/2004 3. panta 1. punkta a) apakšpunkts ir j?interpret? t?d?j?di, ka t?ds pabalsts k? pamatliet? apskat?m? person?g? pal?dz?ba, kura ietver tostarp ar ikdienas darb?b?m saist?tu izmaksu segšanu personai ar smagu invalidit?ti nol?k? ?aut šai personai, kas nav ekonomiski akt?va, ieg?t augst?ko izgl?t?bu, ietilpst j?dzien? “slim?bas pabalsts” š?s ties?bu normas izpratn?.

30

Vispirms ir j?konstat?, ka no Tiesas r?c?b? esošajiem lietas materi?liem izriet, ka Somijas Republika nav pazi?ojusi, ka Likums par pakalpojumiem person?m ar invalidit?ti ietilpst Regulas Nr. 883/2004 piem?rošanas jom?. Tom?r Tiesa jau ir nospriedusi, ka fakts, ka dal?bvalsts saska?? ar Regulas Nr. 883/2004 9. pantu nav pazi?ojusi, ka attiec?gais likums ietilpst š?s regulas piem?rošanas jom?, nenoz?m? š? likuma ipso facto izsl?gšanu no t?s materi?l?is piem?rošanas jomas (p?c analo?ijas skat. it ?paši spriedumus, 1996. gada 11. j?lijs, Otte, C?25/95, EU:C:1996:295, 20. punkts un taj? min?t? judikat?ra, k? ar? 2013. gada 19. septembris, Hliddal un Bornand, C?216/12 un C?217/12, EU:C:2013:568, 46. punkts).

31

Run?jot par atš?ir?bu starp pabalstiem, kuri ietilpst Regulas Nr. 883/2004 piem?rošanas jom?, un pabalstiem, kuri ir no t?s izsl?gti, ir j?uzsver, ka š? atš?ir?ba balst?s galvenok?rt uz katras pabalsta b?tiskaj?m paz?m?m, it ?paši uz t? m?r?iem un pieš?iršanas nosac?jumiem, nevis uz to, vai pabalsts valsts ties?bu akt? ir vai nav kvalific?ts par soci?l? nodrošin?juma pabalstu (šaj? noz?m? it ?paši skat. spriedumus, 1998. gada 5. marts, Molenaar, C?160/96, EU:C:1998:84, 19. punkts; 2015. gada 16. septembris, Komisija/Slov?kija, C?433/13, EU:C:2015:602, 70. punkts, k? ar? 2018. gada 30. maijs, Czerwi?ski, C?517/16, EU:C:2018:350, 33. punkts).

32

T?d?j?di no past?v?g?s judikat?ras izriet, ka pabalstu var uzskat?t par soci?l? nodrošin?juma pabalstu, ja, pirmk?rt, tas sa??m?jiem tiek pieš?irts neatkar?gi no jebk?diem individu?liem un diskrecion?riem person?go vajadz?bu nov?rt?jumiem, pamatojoties uz ties?bu aktos defin?tu situ?ciju, un, otrk?rt, tas attiecas uz k?du no riskiem, kas ir skaidri uzskait?ti Regulas Nr. 883/2004 3. panta 1. punkt? (skat. it ?paši spriedumus, 1985. gada 27. marts, Hoeckx, 249/83, EU:C:1985:139, 12.–14. punkts; 2015. gada 16. septembris, Komisija/Slov?kija, C?433/13, EU:C:2015:602, 71. punkts, k? ar? 2017. gada 21. j?nijs, Martinez Silva, C?449/16, EU:C:2017:485, 20. punkts).

33

?emot v?r? iepriekš?j? punkt? min?to abu nosac?jumu kumulat?vo raksturu, ja viens no tiem nav izpild?ts, sekas ir t?das, ka attiec?gais pabalsts neietilpst Regulas Nr. 883/2004 piem?rošanas jom?.

34

Attiec?b? uz pirmo nosac?jumu ir j?atg?dina, ka tas ir izpild?ts, ja pabalsts tiek pieš?irts, ?emot v?r? objekt?vus krit?rijus, kuri, ja tie ir izpild?ti, rada ties?bas uz pabalstu, un kompetent? iest?de nevar ?emt v?r? citus personiskos apst?k?us (šaj? noz?m? skat. it ?paši spriedums, 1992. gada 16. j?lijs, Hughes, C?78/91, EU:C:1992:331, 17. punkts, un 2015. gada 16. septembris, Komisija/Slov?kija, C?433/13, EU:C:2015:602, 73. punkts).

35

Šaj? zi?? iesniedz?jtiesa ir konstat?jusi, ka, lai gan personu ar smagu invalidit?ti individu?l?i?s vajadz?bas tiek ?emtas v?r?, sniedzot person?gu pal?dz?bu saska?? ar Likumu par pakalpojumiem person?m ar invalidit?ti, šis likums pieš?ir taj? noteiktajiem sa??m?jiem "subjekt?vas ties?bas" uz š?das pal?dz?bas pieš?iršanu, pamatojoties uz ties?bu aktos defin?tiem nosac?jumiem un neatkar?gi no sa??m?ju ien?kumu l?me?a.

36

Savuk?rt Somijas un Zviedrijas vald?bas uzskata, ka pamatliet? apskat?m? pal?dz?ba ir piel?dzin?ma pabalstam, par kuru tika pasludin?ts 2015. gada 16. septembra spriedums Komisija/Slov?kija (C?433/13, EU:C:2015:602), jo tika ?emtas v?r? sa??m?ja individu?l?i?s vajadz?bas un pašvald?bai pieš?irt? r?c?bas br?v?ba attiec?b? uz š?s pal?dz?bas sniegšanas veidu un apjomu, kas noz?m?, ka t? neatbilst pirmajam nosac?jumam, kas min?ts š? sprieduma 32. punkt?, un ka t?d?j?di t? neietilpst Regulas Nr. 883/2004 materi?laj? piem?rošanas jom?. Turpretim gan Komisija, gan ?ehijas vald?ba uzskata, ka min?t? pal?dz?ba atbilst šim nosac?jumam.

37

2015. gada 16. septembra spriedum? Komisija/Slov?kija (C?433/13, EU:C:2015:602) Tiesa konstat?ja, pirmk?rt, ka Komisija nav pier?d?jusi, ka Slov?kijas likum? paredz?tie krit?riji attiec?b? uz daž?daj?m veicamaj?m medic?niskaj?m un soci?laj?m ekspert?z?m dod ties?bas uz attiec?gaijumiem pabalstiem un kompetentaj?m iest?d?m nav r?c?bas br?v?bas attiec?b? uz šo pabalstu pieš?iršanu, un, otrk?rt, ka min?taj? likum? ir noteikts, ka ties?bas uz pabalstu k? kompens?ciju un t? izmaksi ir balst?ta uz sp?k? esošu kompetent?s iest?des l?mumu par šo ties?bu atz?šanu, apstiprinot Slov?kijas vald?bas viedokli, ka administr?cijai ir r?c?bas br?v?ba, pieš?irot attiec?gos pabalstus.

38

K? secin?jumu 42. punkt? nor?d?jis ?ener?ladvok?ts, no min?t? izriet, ka attiec?g?s pal?dz?bas sa??m?ja individu?lo vajadz?bu diskrecion?rajam nov?rt?jumam vispirms ir j?b?t saist?tam ar ties?b?m piepras?t attiec?go pabalstu, lai izsl?gtu š? sprieduma 32. punkt? min?t? pirm? nosac?juma izpildi, kas atbalsta Slov?kijas vald?bas apgalvojumu, ka administr?cijai bija r?c?bas br?v?ba attiec?g?s pal?dz?bas pieš?iršan?.

39

J?konstat?, ka Likum? par pakalpojumiem person?m ar invalidit?ti, it ?paši t? 8.c un 8.d pant?,

vair?kk?rt tiek piemin?ta attiec?g?s personas individu?lo vajadz?bu ?emšana v?r?. Tom?r r?c?bas br?v?ba, ko min?tais 8.d pants pieš?ir inter alia attiec?b? uz sa??m?ja dz?vesvietas pašvald?bas pilnvar?m, attiecas nevis uz ties?b?m uz person?go pal?dz?bu, bet gan uz k?rt?bu, k?d? š? pal?dz?ba tiek pieš?irta, k? ar? t?s apjomu, jo pašvald?bai ir j?sniedz pal?dz?ba personai gad?jum?, ja l?guma iesniedz?js ir persona ar smagu invalidit?ti, kurš dz?vo š?s valsts teritorij?, neatkar?gi no š?s personas ien?kumiem. T?d?j?di situ?cija pamatliet? atš?iras no situ?cijas, kur? tika pasludin?ts 2015. gada 16. septembra spriedums Komisija/Slov?kija (C?433/13, EU:C:2015:602).

40

?emot v?r? šos apsv?rumus, ir j?konstat?, ka pamatliet? pirms nosac?jums ir izpild?ts.

41

Attiec?b? uz otro nosac?jumu ir j?p?rbaua, vai pamatliet? apskat?m? pal?dz?ba attiecas uz vienu no riskiem, kas ir skaidri uzskait?ti Regulas Nr. 883/2004 3. panta 1. punkt?.

42

Prec?z?k, attiec?b? uz apr?pes apdrošin?šanu Tiesa patieš?m b?t?b? ir nospriedusi, ka pabalsti, kas saist?ti ar apr?pes risku un kam vienlaikus ir ar? savas rakstur?g?s ?paš?bas, ir j?piel?dzina "slim?bas pabalstiem" Regulas Nr. 883/2004 3. panta 1. punkta izpratn? (šaj? noz?m? skat. it ?paši spriedumus, 1998. gada 5. marts, Molenaar, C?160/96, EU:C:1998:84, 23.–25. punkts; 2011. gada 30. j?nijs, da Silva Martins, C?388/09, EU:C:2011:439, 40.–45. punkts, un 2017. gada 1. febru?ris, Tolley, C?430/15, EU:C:2017:74, 46. punkts).

43

Tom?r š?da apr?pes riska piel?dzin?šana slim?bas riskam noz?m?, ka pabalstu apr?pes riska segšanai m?r?is ir uzlabot apr?p?jamo personu vesel?bas st?vokli un dz?vi (šaj? noz?m? skat. spriedumus, 2001. gada 8. marts, Jauch, C?215/99, EU:C:2001:139, 28. punkts; 2006. gada 21. febru?ris, Hosse, C?286/03, EU:C:2006:125, 38.–44. punkts, un 2011. gada 30. j?nijs, da Silva Martins, C?388/09, EU:C:2011:439, 45. punkts).

44

Tas it ?paši ir gad?jums, kad neatkar?gi no šo sh?mu finans?šanas veida runa ir par t?du izdevumu segšanu, kas radušies personas apr?pes st?vok?a d?? un kas attiecas, vismaz vienlaic?gi, uz personai sniegto apr?pi un š?das personas ikdienas dz?ves uzlabošanu, tai nodrošinot tostarp izdevumu segšanu saist?b? ar apr?kojumu vai trešo personu pal?dz?bu (skat. it ?paši spriedumus, 1998. gada 5. marts, Molenaar, C?160/96, EU:C:1998:84, 23. punkts; 2004. gada 8. j?lijs, Gaumain–Cerri un Barth, C?502/01 un C?31/02, EU:C:2004:413, 3., 21. un 26. punkts, k? ar? 2012. gada 12. j?lijs, Komisija/V?cija, C?562/10, EU:C:2012:442, 46. punkts).

45

T?pat ir tics ar? nospriests, ka ar apr?pes risku saist?tiem pabalstiem ir vair?k papildinošs raksturs sal?dzin?jum? ar "klasiskajiem" slim?bas pabalstiem, uz kuriem strictu sensu attiecas Regulas Nr. 883/2004 3. panta 1. punkta a) apakšpunkts, un tie ne vienm?r ir p?d?jo min?to pabalstu neat?emama sast?vda?a (skat. it ?paši spriedumus, 2011. gada 30. j?nijs, da Silva Martins, C?388/09, EU:C:2011:439, 47. punkts, k? ar? 2017. gada 1. febru?ris, Tolley, C?430/15, EU:C:2017:74, 46. punkts un taj? min?t? judikat?ra).

46

Pamatliet?, k? to rakstveida apsv?rumos nor?da Somijas un Zviedrijas vald?bas, k? ar? ?ener?ladvok?ts secin?jumos, ir j?konstat?, ka personisko pal?dz?bu, kas paredz?ta Likum? par pakalpojumiem person?m ar invalidit?t, nevar uzskat?t par t?du, kas ir paredz?ta, lai uzlaboutu sa??m?ja vesel?bas st?vokli saist?b? ar invalidit?t.

47

Š? likuma 1. pant? ir noteikts, ka t? m?r?is ir rad?t nosac?jumus, kas ?auj person?m ar invalidit?t dz?vot kop? ar citiem k? l?dzv?rt?giem sabiedr?bas locek?iem un b?t akt?viem, k? ar? nepie?aut un nov?rst ne?rt?bas un š??rš?us, ko rada invalidit?te.

48

Otrk?rt, saska?? ar Likuma par pakalpojumiem person?m ar invalidit?t 8.c pantu person?g? pal?dz?ba ir paredz?ta, lai pal?dz?tu person?m ar smagu invalidit?t izdar?t pašiem savu izv?li, veicot šaj? pant? uzskait?t?s darb?bas, proti, ikdienas aktivit?tes, darbu un m?c?bas, izklaidi, soci?lo l?dzdal?bu vai soci?lo mijiedarb?bu.

49

Visbeidzot, no š? likuma sagatavošanas darbiem izriet, ka vajadz?ba p?c pal?dz?bas, kas saist?ta ar apr?pi, ?rst?šanu vai uzraudz?bu, ir skaidri izsl?gta no person?g?s pal?dz?bas piem?rošanas jomas.

50

L?dz ar to pamatliet? apskat?m? pal?dz?ba nevar tikt uzskat?ta par saist?tu ar k?du no riskiem, kas skaidri uzskait?t Regulas Nr. 883/2004 3. panta 1. punkt?.

51

No min?t? izriet, ka š? sprieduma 32. punkt? min?tais otrs nosac?jums nav izpild?ts. T?d?j?di pamatliet? apskat?m? pal?dz?ba neietilpst Regulas Nr. 883/2004 materi?laj? piem?rošanas jom?.

52

?emot v?r? iepriekš min?to, uz pirmo jaut?jumu ir j?atbild, ka Regulas Nr. 883/2004 3. panta 1. punkta a) apakšpunkts ir j?interpret? t?d?j?di, ka t?ds pabalsts k? pamatliet? apskat?m? person?g? pal?dz?ba, kura ietver tostarp ar ikdienas darb?b?m saist?tu izmaksu segšanu personai ar smagu invalidit?t nol?k? ?aut šai personai, kas nav ekonomiski akt?va, ieg?t augst?ko izgl?t?bu, neietilpst j?dzien? "slim?bas pabalsts" š?s normas izpratn? un t?p?c ir izsl?gts no š?s regulas piem?rošanas jomas.

Par otro un trešo jaut?jumu

53

Ar otro un trešo jaut?jumu, kas tiek uzdoti gad?jum?, ja pamatliet? apskat?m? person?g? pal?dz?ba nav kvalific?jama k? "slim?bas pabalsts" un t?d?j?di neietilpst Regulas Nr. 883/2004 piem?rošanas jom?, iesniedz?jtiesa b?t?b? vaic?, vai LESD 20. un 21. pants nepie?auj, ka dz?vesvietas pašvald?ba dal?bvalsts iedz?vot?jam ar smagu invalidit?t atsaka t?du pabalstu k? pamatliet? apskat?m? person?g? pal?dz?ba, pamatojoties uz to, ka vi?š uzturas cit? dal?bvalst?,

lai tur ieg?tu augst?ko izgl?t?bu.

54

Vispirms ir j?atg?dina, ka iesniedz?jtiesa ir nor?d?jusi, pirmk?rt, ka nav str?da par to, ka pras?t?js pamatljet? ir saglab?jis domicilu Somij? saska?? ar attiec?go valsts tiesisko regul?jumu un ka vi?a ikned??as uztur?šan?s Igaunij? studiju laik? ir tikai ?slaic?ga, jo vi?š ir paredz?jis katu ned??as nogali atgriezties sav? dz?vesvietas pašvald?b?. Otrk?rt, š? pati tiesa preciz?ja, ka studijas atš?ir?b? no dar?jumu un atp?tas brauciena nav viens no pamatiem, kuri ir atz?ti par t?diem, kas ?auj ieinteres?tajai personai sa?emt pamatljet? apskat?mo person?go pal?dz?bu ?rpus Somijas.

55

?emot v?r? iepriekš min?to preciz?jumu, ir j?atg?dina, ka A k? Somijas pilsonis ir ar? Eiropas Savien?bas pilsonis saska?? ar LESD 20. panta 1. punktu, un t?d?? vi?š var atsaukties, tostarp attiec?b? uz savu izcelsmes valsti, uz ties?b?m, k?das ir saist?tas ar š?du statusu (skat. it ?paši spriedumu, 2015. gada 26. febru?ris, Martens, C?359/13, EU:C:2015:118, 20. punkts un taj? min?t? judikat?ra).

56

K? vair?kk?rt ir l?musi Tiesa, Savien?bas pilso?a statuss ir paredz?ts k? dal?bvalstu pilso?u pamatstatuss, kas ?auj vien?d? situ?cij? esošiem dal?bvalstu pilso?iem piepras?t, lai L?guma ratione materiae piem?rošanas jom? uz vi?iem tiktu attiecin?ts viens un tas pats tiesiskais regul?jums neatkar?gi no vi?u pilson?bas un neskarot šaj? zi?? skaidri paredz?tus iz??mumus (skat. it ?paši spriedumu, 2016. gada 2. j?nijs, Bogendorff von Wolffersdorff, C?438/14, EU:C:2016:401, 29. un 30. punkts, k? ar? tajos min?t? judikat?ra).

57

Savien?bas ties?bu ratione materiae piem?rošanas jom? tostarp ietilpst ar? t?das situ?cijas, kuras saist?tas ar L?gum? paredz?to pamatbr?v?bu ?stenošanu, it ?paši situ?cijas, uz kur?m attiecas LESD 21. pant? paredz?t? br?v?ba p?rvietoties un uztur?ties dal?bvalstu teritorij? (skat. it ?paši spriedumu, 2016. gada 2. j?nijs, Bogendorff von Wolffersdorff, C?438/14, EU:C:2016:401, 31. punkts un taj? min?t? judikat?ra).

58

Šaj? zi?? Tiesa ir preciz?jusi, ka, lai gan dal?bvalst?m saska?? ar LESD 165. panta 1. punktu ir kompetence saist?b? ar izgl?t?bas saturu un attiec?go izgl?t?bas sist?mu organiz?ciju, t?m š? kompetence ir j??steno, iev?rojot Savien?bas ties?bas, tostarp L?guma ties?bu normas par ties?b?m br?v?ba p?rvietoties un uztur?ties dal?bvalstu teritorij?, kas ikvienam Savien?bas pilsonim ir paredz?tas LESD 21. panta 1. punkt? (spriedums, 2015. gada 26. febru?ris, Martens, C?359/13, EU:C:2015:118, 23. punkts un taj? min?t? judikat?ra).

59

Turkl?t Savien?bas ties?b?s dal?bvalst?m nav noteikts pien?kums paredz?t augst?k?s izgl?t?bas finans?juma sist?mu, lai stud?tu dal?bvalst? vai ?rpus t?s. Tom?r, ja dal?bvalsts ir paredz?jusi š?du sist?mu, kas studentiem ?auj š?du finans?jumu sa?emt, tad tai ir j?nodrošina, lai š?da finans?juma pieš?iršanas noteikumi nerad?tu nepamatotu ierobežojumu min?taj?m ties?b?m br?v?ba p?rvietoties un uztur?ties dal?bvalstu teritorij? (skat. it ?paši spriedumu, 2015. gada 26. febru?ris, Martens, C?359/13, EU:C:2015:118, 24. punkts).

60

T?pat no past?v?g?s judikat?ras izriet, ka t?ds valsts tiesiskais regul?jums, kas ir nelabv?l?gs noteiktiem valsts pilso?iem tikai t?d??, ka vi?i ir izmantojuši savas ties?bas br?vi p?rvietoties un uztur?ties cit? dal?bvalst?, ir LESD 21. panta 1. punkt? ikvienam Savien?bas pilsonim atz?to br?v?bu ierobežojums (spriedums, 2015. gada 26. febru?ris, Martens, C?359/13, EU:C:2015:118, 25. punkts).

61

L?gum? pied?v?t?s iesp?jas attiec?b? uz Savien?bas pilso?u p?rvietošanos nevar?tu tikt efekt?vi izmantotas, ja dal?bvalsts pilsonim var?tu liegt t?s izmantot t?du š??rš?u d??, kurus vi?a dz?vošanai cit? dal?bvalst? rada vi?a izcelsmes valsts tiesiskais regul?jums, sodot vi?u par šo ties?bu izmantošanu (skat. it ?paši spriedumu, 2015. gada 26. febru?ris, Martens, C?359/13, EU:C:2015:118, 26. punkts).

62

Šis apsv?rums, ?emot v?r? LESD 6. panta e) punkta un 165. panta 2. punkta otr? ievilkuma m?r?us, proti, tostarp veicin?t studentu un m?c?bsp?ku mobilit?ti, ir ?paši svar?gs izgl?t?bas jom? (skat. it ?paši spriedumu, 2015. gada 26. febru?ris, Martens, C?359/13, EU:C:2015:118, 27. punkts).

63

Lai gan ir taisn?ba, ka person?g? pal?dz?ba pamatlief? tiek pieš?irta ne tikai studiju veikšanai, bet ar? lai soci?li un ekonomiski integr?tu personas ar smagu invalidit?ti, ?aujot t?m izdar?t izv?li, tostarp attiec?b? uz studij?m, š? sprieduma 55.–62. punkt? min?t? judikat?ra tom?r ir piem?rojama.

64

Šaj? liet? iesniedz?jtiesa konstat?ja, ka pras?t?js pamatlief? ir saglab?jis domicilu Espo pašvald?b? saska?? ar atbilstošo valsts tiesisko regul?jumu.

65

Nav str?da par to, ka pamatlief? apskat?m? person?g? pal?dz?ba tika atteikta vien?gi t?p?c, ka augst?k?s izgl?t?bas studijas, ko bija nodom?jis ?stenot A ? kurš turkl?t ir izpild?jis visus p?r?jos nosac?jumus, lai sa?emtu š?du pal?dz?bu, – tika veiktas cit? dal?bvalst?, nevis Somij?.

66

Š?ds atteikums ir j?uzskata par ierobežojumu ties?b?m br?vi p?rvietoties un uztur?ties dal?bvalstu teritorij?, k?das katram Savien?bas pilsonim ir atz?tas LESD 21. panta 1. punkt?.

67

Š?ds ierobežojums no Savien?bas ties?bu skatupunkta var tikt attaisnots vien?gi tad, ja tas ir pamatots ar objekt?viem visp?r?jo interešu apsv?rumiem, kas nav atkar?gi no skarto personu pilson?bas, un ir sam?r?gs ar m?r?i, kuru ar valsts ties?b?m le?it?mi ir grib?ts sasniegt. No Tiesas judikat?ras izriet, ka pas?kums ir sam?r?gs tad, ja tas ir piem?rots izvirz?t? m?r?a sasniegšanai un nep?rsniedz š? m?r?a sasniegšanai nepieciešamo (šaj? noz?m? skat. it ?paši spriedumu,

2015. gada 26. februāris, Martens, C-359/13, EU:C:2015:118, 34. punkts un tajā minētā judikātā).

68

Attiecībā uz valsts pasākuma pamatojumu Somijas valdība uzskata, ka nav tāda imperatīva vispārījo interešu apsvēruma, kas varētu pamatot attiecīgo ierobežojumu pamatlietā. Turpretī Zviedrijas valdība uzskata, ka pašvaldības pienākumi uzraudzīt kārtību, kādā tiek organizēta pamatlieta apskatīm personāgā palīdzības, un sociālā nodrošinājuma sistēmas finanšu līdzvara nodrošināšana šajā kontekstā pamato to, ka šās palīdzības piešķiršana ir ierobežota ar Somijas teritoriju. Turklāt iesniedzējtiesa, atsaucoties uz 2011. gada 21. jūlijā sprieduma Stewart (C-503/09, EU:C:2011:500) 89. un 90. punktu, savā līgumā sniegt prejudicīlu nolūkumu kā vispārījo interešu mērķi, kas varētu pamatot šādu ierobežojumu, norāda Likumā par pakalpojumiem personām ar invaliditāti paredzētās personāgās palīdzības saskaņotības un sistēmas efektivitātes saglabāšanu, kā arī reālās saiknes nodrošināšanu starp palīdzības pieprasītāju un dalībvalsti, kas to ir kompetenta piešķirt.

69

Protams, valsts tiesiskā regulājuma mērķi – radīt faktisku saikni starp stereomādarbniecības pabalsta jauniešiem ar invaliditāti pieprasītāju un kompetento dalībvalsti, kā arī saglabāt valsts sociālā nodrošinājuma sistēmas finanšu līdzsvaru – principā ir leītīmi mērķi, ar kuriem var attaisnot LESD 21. pantā 1. punktā paredzēto tiesību uz brīvu pārvietošanos un uzturēšanas ierobežojumus (spriedums, 2011. gada 21. jūlijā, Stewart, C-503/09, EU:C:2011:500, 90. punkts).

70

Tomēr Tiesa ir nonākuusi pie secinājuma, ka šā sprieduma iepriekšējā punktā minētie mērķi nevar pamatot nosacījumus par darbniecības pabalsta pieprasītāja liktību tñi. Tiesa it īpaši uzskata, ka, lai arī darbniecības pabalsta pieprasītājs uzturējās dalībvalstī, kas nav attiecīgā dalībvalsts, ar šās dalībvalsts teritoriju pastāvošo faktisko un pietiekamu saikni varēja pierādīt citi faktori, nevis līguma iesniedzēja uzturēšanās šās dalībvalsts teritorijā pirms līguma iesniegšanas, tādi kā attiecības starp šo līguma iesniedzēju un šās pārējās minētās valsts sociālā nodrošinājuma sistēmu vai iemenes attiecības (spriedums, 2011. gada 21. jūlijā, Stewart, C-503/09, EU:C:2011:500, 97.–102. 104. un 109. punkts).

71

Turklāt Tiesa ir nospriedusi, ka šīs novārījums ir spēkā arī attiecībā uz mērķi nodrošinātā valsts sociālā nodrošinājuma sistēmas finansiālo līdzsvaru, jo nepieciešamība pierādīt faktisko un pietiekamu saikni starp konkrētā pabalsta līguma iesniedzēju un kompetento dalībvalsti ir uzīmējus pārējā minētā nodrošinātā, ka ekonomiskais slogs saistībā ar attiecīgā pabalsta izmaksu nekāds nesamērīgs (spriedums, 2011. gada 21. jūlijā, Stewart, C-503/09, EU:C:2011:500, 103. punkts).

72

Šāds secinājums ir piemērojams situācijai, kādā pamatlietā atrodas A. Pirmkārt, kā tika norādīts šā sprieduma 54. punktā, ir skaidrs, ka A ir saglabājis domicilu Espo pašvaldībā, kurā viņš iesniedza savu līgumu par personāgo palīdzību, un ka viņš tur atgriežas katru nedēļu studiju Igaunijā laikā.

73

T?d?? nevar pamatoti apgalvot, ka š? pašvald?ba var?tu saskarties ar ?paš?m gr?t?b?m, uzraugot atbilst?bu nosac?jumiem un š?s pal?dz?bas organiz?šanas un pieš?iršanas k?rt?bu.

74

Turkl?t Tiesas r?c?b? esošajos lietas materi?los nav nek?das inform?cijas par š??rš?iem, ar kuriem pašvald?ba turpm?k saskartos, kontrol?jot pieš?irt?s person?g?s pal?dz?bas izmantošanas nosac?jumu izpildi t?d? situ?cij?, k?da ir pamatliet?, sal?dzin?jum? ar situ?ciju, kuru at?auj Somijas ties?bu akti un kur? Somijas rezidents ?rvalst?s izmanto identisku person?go pal?dz?bu dar?jumu vai atp?tas braucienos.

75

Šaj? kontekst?, k? to secin?jumos dar?jis ar? ?ener?ladvok?ts, ir j?uzsver fakts, uz kuru atsaucas iesniedz?jtiesa, proti, ka pamatliet? apskat?m?s person?g?s pal?dz?bas pieš?iršana var turpin?ties, ja ieinteres?t? persona turpina augst?k?s izgl?t?bas ieg?šanu Somijas pašvald?b?, kas, iesp?jams, atrodas t?lu no dz?vesvietas pašvald?bas, jo iesp?jas p?d?jai min?tajai kontrol?t š?s pal?dz?bas izmantošanu š?d? situ?cij? nav maz?k ierobežotas k? pamatliet? apskat?maj? situ?cij?, kur? A turpina studijas ?rpus Somijas, bet kaimi?u re?ion?, katru ned??as nogali atgriežoties dz?vesvietas pašvald?b? Somij?.

76

Otrk?rt, no Tiesas r?c?b? esošajiem lietas materi?liem izriet, ka Somijas vald?ba ir skaidri nor?d?jusi, ka patlaban nekas ne?auj uzskat?t, ka person?g?s pal?dz?bas pieš?iršana t?dos apst?k?os, k?di ir pamatliet?, var?tu apdraud?t valsts soci?l? nodrošin?juma sist?mas stabilit?ti.

77

L?dz ar to t?dos apst?k?os k? pamatliet? neviens no iesniedz?jtiesas un Zviedrijas vald?bas nor?d?tajiem m?r?iem ne?auj attaisnot p?rvietošan?s un uztur?šan?s br?v?bas ierobežojumu t?dam Savien?bas pilsonim k? A.

78

Š?dos apst?k?os nav j?lemj par Konvencijas par personu ar invalidit?t?ties?b?m 19. panta interpret?ciju, ko ar? ir l?gusi iesniedz?jtiesa, jo t? nevar main?t atbildi, kura ir sniedzama uz otro un trešo jaut?jumu.

79

?emot v?r? iepriekš min?to, uz otro un trešo jaut?jumu ir j?atbild, ka LESD 20. un 21. pants nepie?auj, ka dz?vesvietas pašvald?ba atsaka dal?bvalsts iedz?vot?jam ar smagu invalidit?t?ti t?du pabalstu k? pamatliet? apskat?m? person?g? pal?dz?ba, pamatojoties uz to, ka vi?š uzturas cit? dal?bvalst?, lai tur ieg?tu augst?ko izgl?t?bu.

Par ties?šan?s izdevumiem

80

Attiec?b? uz pamatlietas pus?m š? tiesved?ba ir stadija proces?, kuru izskata iesniedz?jtiesa, un t? lemj par ties?šan?s izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsv?rumus Tiesai, un kas

nav min?to pušu izdevumi, nav atl?dzin?mi.

Ar š?du pamatojumu Tiesa (piekt? pal?ta) nospriež:

1)

Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 883/2004 (2004. gada 29. apr?lis) par soci?l?s nodrošin?šanas sist?mu koordin?šanu, kur? groz?jumi izdar?ti ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 988/2009 (2009. gada 16. septembris), 3. panta 1. punkta a) apakšpunkt ir j?interpret? t?d?j?di, ka t?ds pabalsts k? pamatliet? apskat?m? person?g? pal?dz?ba, kura ietver tostarp ar ikdienas darb?b?m saist?tu izmaksu segšanu personai ar smagu invalidit?ti nol?k? ?aut šai personai, kas nav ekonomiski akt?va, ieg?t augst?ko izgl?t?bu, neietilpst j?dzien? “slim?bas pabalsts” š?s normas izpratn? un t?p?c ir izsl?gts no š?s regulas piem?rošanas jomas.

2)

LESD 20. un 21. pants nepie?auj, ka dz?vesvietas pašvald?ba atsaka dal?bvalsts iedz?vot?jam ar smagu invalidit?ti t?du pabalstu k? pamatliet? apskat?m? person?g? pal?dz?ba, pamatojoties uz to, ka vi?š uzturas cit? dal?bvalst?, lai tur ieg?tu augst?ko izgl?t?bu.

[Paraksti]

( \*1 ) Tiesved?bas valoda – somu.